Ч. 98 (11.439). Львів, пятниця 3. травня 1929. Ґрошова оплата заплачена ryczałtem. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 3 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Релігійна боротьба на Україні.

Львів, 2. травня 1929.

Цілий ряд тижнів тріває в цілому Радянському Союзі, а в тім і на Україні завзята протирелігійна кампанія. Серед численних т. зв. ударних кампаній, які організують більшовики, та виглядає найударнішою. Бере в ній участь Народній Комісаріят Освіти враз зі своїм апаратом, бере участь і весь партійний актив, усі його організації та гуртки, ведуть ту ударну кампанію проти релігії і професійні спілки, але найактивнішим і „найконсеквентнішим“ на тому фронті комуністичного „здобування“ є комсомол (комуністична спілка молоді).

Комсомол влаштовує всякі протирелігійні видовища, очевидно при сильній підтримці влади та з ініціятиви партії, т. зв. протирелігійні карнавали і т. подібні імпрези. Та попри названі з горі установи й організації є ще окреме товариство, що зветься спілкою безвірників, а яке має одну одиноку ціль, а саме: боротьбу з релігією. Ця спілка має свій орган „Безвірник“, видає всякі протирелігійні брошури, сатиричні протирелігійні журнали і навіть влаштовує окремі курси для підготовки „борців“ на протирелігійному фронті. Останніми часами, від коли почалася ударна кампанія, бачимо на сторінках всеї радянської преси цілі сторінки, присвячені виключно боротьбі з релігією.

Вже з тих пресових звідомлень з фронту протирелігійної боротьби довідуємося, що ця ударна кампанія таки дає деякі наслідки. Не так під впливом антирелігійної преси як радше під пресією партійних і урядових установ замикають там церкви, синагоги і доми молитви та перетворюють їх у комуністичні клюби. Декуди арештують священиків нібито за протирадянську діяльність серед населення.

Спеціяльно займаються комуністичні протирелігійні „борці“ ширенням атеїзму серед шкільної молоді. Тут намагаються вони переломити навіть вплив батьків на дітвору. Попри те слідкують дуже за тим, щоби учителі не були релігійними та не защіплювали релігійної „отруї“ в дітвору. Комуністи поставили тепер справу так, що боротьба з релігією є, мовляв, рівнозначна з боротьбою за радянську культуру.

Теоретично рад. конституція нібито визнає свободу релігії, а фактично релігію безпощадно нищить при всякій нагоді і на кожному кроці. Наприклад, навіть у церкві дітей не можна вчити релігії. Істнування релігійних громад обставлено такими труднощами, що вони ледви веґетують. На релігійні громади, що є там правними установами, які утримують церкви і священиків, накладають величезні податки за церкву і за ґрунт під нею, перереєстровують безпастанно членів тих громад, закидують їм протирадянські настрої і т. д. А все це спричинює між іншим те, що деякі члени релігійних громад, щоби позбутися клопотів і підозрінь, покидають ряди громади.

Найновіша ударна, протирелігійна кампанія принесла зі собою клич, щоби друкарські робітники відмовилися від друкування релігійних книг і журналів. Такі книжки і журнали належать на Україні до рідкостей, бо є їх дуже мало. А всеж найшли комуністи спосіб і на те, щоби їх зліквідувати. Уряд нібито непричасний до ліквідації, бо, мовляв, самі друкарські робітники відмовляються від друкування „релігійної літератури“, але фактично ці робітники роблять це з наказу партії, яка стоїть понад урядом і всіми державними установами. В Київі це вже сталось. Друкарські робітники відмовились друкувати релігійну літературу.

З теперішньої ударної протирелігійної кампанії виходить, що більшовики завзялися зліквідувати релігію зовсім. Інша річ, чи їм це удасться, але з того, що вичитуємо з преси, виходить це ясно і недвозначно.

При тім слід звернути увагу на одно дуже цікаве явище. Саме тепер, коли ціла країна переживає важкі економічні труднощі, коли на великих територіях степової української полоси богато населення голодує, коли голод стукає і до великих міст та промислових осередків, коли важкі труднощі переживає промисл, коли не дописують і фінанси, коли грізна кріза в хліборобстві, то саме тепер розшалілася завзята, непереберчива в засобах боротьба з релігією, яку вважають комуністи „отрутою“, „опіюмом“ для народу. Дійсно цей запал і та велика енергія, яку зуживають комуністичні диктатори на боротьбу з релігією, варта іншої кращої справи. Вартоб ту енергію запрягти хочби до такої важної праці як організація ощадностей, яка там все провалюється з уваги на недовіря населення до комуністичних правителів.

Але не йде нам про те, щоби комуністична енергія зуживалася на якісь розумніші цілі. Про ощадність згадали ми так для прикладу, бож відомо, що там нема кому і нема що щадити. Ощаджувати можуть там хіба одинокі комуністи та їх „господарники“, „фінансісти“ й інші достойники, бо все інше голе.

Своєю протирелігійною боротьбою, точніше боротьбою зі совістю громадян комуністи не надбають ніякого капіталу для своєї будуччини. Навпаки своїми переслідуваннями та гнетом вони тільки скріплять релігію та загартують її визнавців. Релігія скріпне якістю своїх вірних та набере внутрішньої сили.

Огляд варшавської преси.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 29. квітня 1929.

Одна номінація. — Все ще про співпрацю. — В соціялістичному семействі.

Призначення 1-им директором емісійного Банку Польського колишнього професора адміністраційного права й колишнього дипльомата, який мав стільки спільного з фінансами й економікою, що за час його послування в Америці Польща дістала американську позичку, все ще мулить душу й непокоїть серце всіх тих польських т. зв. господарських кол, які звикли з такою посадою вязати трохи інші фахові кваліфікації кандидата. Що ці кола не занадто цією номінацією захоплені, про це свідчить перша частина „Рефлексій і уваг“ про події минулого тижня у сьогоднішньому „Курєрі Польскому“, який є саме органом отих господарських кол, згуртованих здебільша у могутньому „Левятані“.

Минулий тиждень не зазначився у внутрішній політиці ніякою голоснішою подією. Записати лише треба номінацію д-р. Вл. Врублевського головою („презесом“) Банку Польського. Не знаємо, відкіль вийшла ініціятива до покликання на таке важливе становище саме п. Врублевського, але ми пересвідчені, що цей крок зроблено в почутті повної відповідальности. Слушно писав „Час“ з 19-го ц. м., що „в усякому разі на особу будучого голову (банку) будуть тепер особливо пильно звернені очі закордону і тому вибір повинен упасти безумовно на людину під кожним оглядом компетентну“. Чи п. Врублевський є акуратно в цій царині компетентним, це покаже будучність, бо його минуле не має таких моментів, які призначували би його спеціяльно на таке становище.

В дальшому стурбований автор перечислює усі ті завдання, які стоять у нинішній час перед керманичем Банку Польського, та наприкінці — для куртуазії, для розваги себе і своїх читачів — висловлює знову „надію“. Хай сподіється.

Трохи інший клопіт, але по суті з тої самої — господарської — матерії, має жидівський *„Наш Пшеґльонд“*. У передовій статті „Американські ос[illegible]зири“ передовик цього органу п. С. Г(іршгорн) на вступі гірко жаліється на продовжування старої немилої забави між двома нинішіми політичними таборами, на які поділена Польща:

Кріза уряду зліквідована. Маємо новий уряд, який проте своєї програми не оголосив а санаційна преса, яка має бути його трубою і висловом його думок та замірів, замісць дати щось позитивного, продовжує опозицію, навіть дещо сильніше, ніж раньше. Знову ж опозиція дальше критикує, осуджує і пятнує. І нема нікого, який зичливо вказав би обом сторонам правильний шлях і який би в обох сторін мав довіря та повагу, аби його слухали.

І ось ш. автор находить цього третього „зичливого“, який має мати „повагу і довіря“ в обох воюючих польських таборах. Є ним американський жидівський часопис „Дер Таґ“. Переповідаючи статтю із „Таґ-у“ на тему польських відносин, статтю з усякими реверансами у бік усіх пілсудчиків та з окрема нового польського уряду, „Наш Пшеґльонд“ додає такий свій коментар:

Американський щоденник був либонь інспірований або якимось дуже угодово настроєним жидівським діячем із Польщі, який перебуває тепер в Америці, або польською амбасадою в Америці, а найбільш імовірно одним і другою. Але ці оба чинники, будучи на місці і знаючи, який уклад польських відносин може подобатися в Америці дораджує урядові співпрацю з соймом. Не „розрахунок“, не „октроювання“, але саме леґальну співпрацю з правосильним польським парляментом. Бо тільки при такій співпраці міродатні американські кола, передовсім кола фінансові, можуть відноситись до Польщі з довірям і — кредитом. Коби ця тверда і зичлива порада найшла належний послух.

Лихо з тими журналістами! Які вони оптимісти! І передовик „Нашого Пшеґльонду“ теж „сподіється“, сподіється, що ніщо інше, як акуратно американський „зичливий“ „Дер Таґ“ найде для себе „послух“ в уряді д-ра Світальського!

Зате цілком іншими справами займаються оба крила польського соціялізму, які взаємно відсуджують себе від соціялістичного „вірую“ і досить безпардонно лізуть собі на свій соціялістичний гонор. Збільшеного палу до такої семейної дискусії додав недалеке свято 1-го травня, в якому і П. П. С. і Б. Б. С. (себто правовірний Центр. Комітет партії і просанаційні сецесіоністи) заповіли свою участь в окремих зборах і окремих походах. Сьогоднішній *„Роботнік“* обурюється з цього приводу. Вже сам наголовок статті „ББС і 1. травня“ та перші її два речення зясовують тенденцію автора:

ББС організує святкування 1. травня. Несвідомлений або здезорієнтований робітник міг би на основі цього думати, що та група справді має щось спільне з соціялізмом і класовою боротьбою в користь пролетаріяту.

Доказавши потім чорним по білому, що

організування першотравневого свята ББС-ом є безличним причеплюванням себе до соціялістичного руху,

відсудивши ББС-ів від усякої ідейности, прирівнявши Пілсудського до Мусолінія (оба — мовляв — бувші соціялісти й оба нині соціялізм поборюють) а цілу „Революційну Франкцію“ (ББС) до Н.П.Р. („Народової Партії Робітничої“, створеної колись під впливом ендеції), темпераментний автор так кінчає свої виводи:

„не вважаючи на те, що ББС анектувала назву „революційної фракції“, діяльність цієї групи є по суті лише рекламою, а не боротьбою, і тому вона не має теж найменшого морального права кликати до святкування пролетарського свята боротьби.

Ба, але друга сторона є цілком іншої думки. Отож в один і той самий день, сьогодні, находимо в органі ББС *„Пшедсьвіт“* на одному місці звіт з „бебе-учорашнього великого політичного віча „ясинів“ у Варшаві, на якому між іншими „ясами“ „фраків“ (назва від „Револ. Франція“) промов-

ляв і голова варшавської міської ради, пос. Яво-
ровський — про значіння свята 1. травня і у-
часть у ньому варшавського пролетаріяту:
*Кожний свідомий робітник і робітниця най-
дуться на вічу на Театральному майдані. Бо це
буде перегляд наших сил, бо це буде демонстра-
ція в імя відродженого „Рев. Фракцією" давнього
соціялізму, в імя нашого ідейного руху, який у-
суває в масах впливи ККС-івців і комуністів і
веде польський пролетаріят до соціяльного ви-
зволення.*
Справді: робітникові і найбільш освідомле-
ному важко тут розсудити, хто з них ідейний:
Недзялковський чи Яворовський, коли оба за-
кидують один другому брак усякої ідейности!
Але звичайного варшавського мешканця ціка-
вить у цій дискусії що інше: обі сторони кличуть
до „підрахунку сил", який має відбутися на то-
му самому, традиційному, Театральному майда-
ні. Традиційний цей майдан із того, що рік-річно
на 1-го травня в полудне лунають там стріли,
як у тихій мексиканській стороні, після чого не
стає кареток поготівля звозити ранених до шпи-
талю та трупів до трупарні. Не диво, що ендець-
ка преса кричить ґвавт (головно вулична
„АБЦ") і накликує уряд заборонити всі маніфе-
стації й демонстрації в дні 1. травня. Але дозвіл
є, обмежень для збірок і походів жадних нема і
державний комісаріят (дирекція поліції) вспо-
коює населення комунікатом, що стільки-то по-
ліції буде ладу й спокою пильнувати й такі-то
гострі приписи будуть приноровлювані. Словом,
заповідається досить весело: бо коли крім озбро-
єних боївок ППС, ББС, ППС-лівиці і комуністів,
сконсиґнованими будуть на вулицях Варшави в
дні 1-го травня ще й скріплені відділи озброєної
поліції, то перспективи цієї всезагальної ідилії
в далебі досить невиразні. Ендецький крик без-
умовно облудний: коли соціялісти ріжних від-
тінків пустять собі взаємно трохи крови, то це
ендеції ні трішки не болить. Але „рух в інтересі"
таки направду не виключений. Ану — підемо
йому приглядатися.

І. Кедрин.

Святкуймо без алькоголю!

Замість алькогольних напитків нехай з нагоди Праз-ника Воскресення Христового на святочному столі кожної української хати і кожного українського Товариства та забавового комітету красується артистично виконана карта „Рідної Школи" звільняюча від алькогольних напитків. Такі карти можна набути за попереднім вложенні датку (бодай 2 зол.) в Кружку або Головній Управі „Рідної Школи" у Львові, Ринок 10.

Пімста митрополита Діонізія.

Відлучення від православної церкви й анатема на д-ра А. Річинського.

В православному соборі у Володимирі (на Волині) в неділю, дня 21. квітня ц. р. переведено відлучення від церкви й кинено анатему (прокляття) на відомого церковного діяча й борця за українізацію зрусифікованої православної церкви.

У „Воскр. Чтені-і", органі російсько-православної митрополії у Варшаві, видруковано синодальну постанову з відповідним уоснуванням цього крайно середньовічного акту пімсти. Відлучення д-ра Річинського від церкви з додатком анатеми постановлено перевести на основі

„цілої низки шкідливих для православної церкви в Польщі і ворожих її законній єрархії вчинків, яких метою підірвати церковний мир і розбити канонічний устрій та законну управу тієї церкви".

Після цього загального спрецизування „вини" д-ра Річинського, йде спеціяльне перечислення всіх його провин не так перед православною церквою, як перед маєстатом митрополита-русифікатора. А саме дотеперішня діяльність д-ра Річинського

„виявилася в самовільному скликанні незаконних зібрань парафіян Володимирського Свято-Успенського собору з виголошенням на них бунтівничих промов та проголошенні таких же резолюцій; в зробленні спільно із зібраними для того особами явних і богохульних вчинків у Володимирськім Свято-Успенськім соборі; в літературній діяльности в журналі „На Варті", „Рідна Церква" та інших виданнях, що обіймають собою численні випадки найбільш непристойних і недозволених випадів проти істнуючого канонічного ладу православної церкви в Польщі, клевети на єрархію і духовенство тієї церкви, поклики до відкритого бунту і виступу проти істнуючої церковної влади. Його літературна діяльність, що тягнеться біля пять літ, має на меті дискредитувати вищу церковну єрархію і рядове духовенство в очах православного населення, польського уряду і польської громадянської думки, посіяння безладдя серед вірних православної церкви в Польщі і відкритий розкол в її нутрі".

Та протицерковна і протиєрархічна діяльність д-ра Річинського проявилася

„в скликанні в днях 5. і 6. червня 1927 р. — всупереч забороні св. синоду православної церкви в Польщі з 26. лютого 1927 — в Луцьку самочинного фальшивого церковного („лжецерковного") зїзду, на якому винесено низку неканонічних постанов і вибрано виконавчий церковний комітет із ним, Річинським, на чолі, який то комітет опісля випустив низку повідомлень до православного духовенства і населення, в яких виводив образливу клевету на законну церковну владу та взивав до явного непідчинювання, а також на Всесвітню християнську конференцію в Льозанні вислав меморіял, в якому виступив із злобними і по формі непристойними обвинуваченнями проти голови православної церкви в Польщі".

Дальше синод під проводом митр. Діонізія робить д-рові Річинському закид

„в організації цілої низки повітових зїздів у церковних справах для продовження протицерковної роботи, розпочатої на Луцькому зїзді, а змагаючої до викликання повної анархії в церковному житті на Волині і до остаточного церковного розколу, з якою то метою він, Річинський, звернувся з відзивом до всього християнського світу, взиваючи до скинення законної єрархії православної церкви в Польщі. Пізніше організував він поширювання друкованих відзивів на імя уряду і збірку підписів на таких відзивах, обіймаючих хулу на законного архипастиря і поклик до відлучення від нього".

Синод під проводом митр. Діонізія закидує д-рові Річинському, що він

„виявив явне завзяття і непоправність в своїх лихих і шкідливих побудах та вчинках, не оцінивши милостивого відношення до нього свого архипастиря, який дав йому спроможність в порядку крайної вибачливости легально й успішно співпрацювати із законною церковною владою в складі митрополичої ради".

На основі вгорі зясованого постановлено лікаря д-ра Арсена Річинського у Володимирі відлучити від православної церкви і кинути на нього анатему, повідомивши про це духовенство й вірних всієї митрополії. Д-ра Річинського позбавляється а) спільної молитви з вірними, б) участи в якомунебудь церковному богослуженні, в) довершення над ним якоїнебудь тайни чи обряду, г) права похорону. Митрополит перестерігає вірних, що ніякий християнин не сміє з анатемізованим мати ніякого релігійного звязку, а духовні особи не сміють навіть підтримувати приватних звязків.

Без сумніву, є це особиста пімста митр. Діонізія на особі д-ра Річинського при допомозі непрактикованих у культурному світі середньовічних засобів. Як довго митр. Діонізій не мав опори, він толерував церковно-українізаційну пропаґанду д-ра Річинського. Цікаво, що учасників українського церковного зїзду в Луцьку на чолі з д-ром Річинським він опісля покликав до митрополичої ради, а тепер анатемізує д-ра Річин-

---

ВОЛОДИМИР БІРЧАК.

46)

БЕЗЖУРНІ ДНІ.

Оповідання.

(Докінчення.)

Роман стояв як скупаний зимною водою.

— То — ви — обидва — нічого — не — знаєте? — питав здивований.

— Я нічого не знаю! — промовив Стецько.

— І я нічого не знаю! повторив Грицько. — Кажи в чому річ?

— До вас прийшов новий начальник почти. Донька чудова в нього. Перла, діямант, не дівчина! Зробили вам візиту, а ми віддали. Я бігав що-дня на почту, щоб бачити її. Чудо — кажу — не дівчина! І вже все булоб добре, а тут оця депеша! Депешу дістав я раненько, прочитав і кинув, не привязуючи до неї ваги. Але йду на почту, щоб побачитися з нею.

— З почтою? — спитав Грицько.

— З Галею. Та вона й не вийшла, а її батько взяв мене на бік і каже: — Пане, ми з жінкою уважали вас чесним, порядним молодцем, а тут до вас такі депеші...! Ось яка то нині молодь! — Я кленуся, я пояснюю, що це товариші зробили певно жарт, але він і не слухає. Вже я доробив собі цілу історію. Це видно — каже — що з порядного дому, бо не подане імя... Сталося дуже нагло, бо над раном надано депешу... Я кленуся, присягаюся, що це дурний жарт, але старий не вірить. Донька не вийшла вже до мене. Це свинство, скандал! І що мені тепер робити? Свинство! — Ну, дивіться, ось тут та дурна депеша.

Стецько взяв її поважно до рук, а Грицько ще поважніше прочитав: У р о д и л а, п р и ї з д и! Обидва не витримали і стали сміятися на ввесь голос.

— Це ви обидва! — крикнув Роман.

— Ні! — відповів Стецько рішучо. — Романе, ти правник, ти повинен це знати, що кожний учинок мусить мати свій психольоґічний підклад, свою психольоґічну основу. Ну, скажи, з якої причини ми малиб це зробити? Що ти нас скинув з воза в ночі? — Цеж — кажеш сам — був тільки жарт, а депеша — це свинство, грубе свинство — кажеш сам. Отже психольоґічної основи тут не було, щоб ми її висилали. А ти подумай добре, може хто інший мав таку основу?

— Ага! Ага! — крикнув Роман і вдарився рукою по чолі. — Все розумію! Це та язиката сотрудникова! Вона на мене недобра, вона інтриґувала проти мене перед почтарем. Усе тепер розумію! Вона недавно їздила до Львова! Тепер присягаю, що це вона і тільки вона це зробила!

І щойно після цього він здіймив капелюх, привитався з Грицьком і Стецьком та сів.

— Аж тепер мені отворилися очі!

— Ти зле зробив, що приїхав, ти погіршив тим усю справу! — промовив поважно Стецько. — Уважай, депеша каже: „уродила, приїзди" — і ти поїхав. Тепер скажеш перед почтарем, що це неправда, а він відповість: „Правда, ви й їздили на поклик депеші! Значить... і так далі. Тобі треба було добре роздумати над тим кроком!

— І це правда, але це не прийшло мені на думку! — відповів Роман і глянув на годинник. За пів години поїзд, бувайте здорові, їду!

XXXIV.

Кілька років пізніше відбулося весілля Стецька з Ксенею в Березівці. На приходство в Березівку зїздилися гості. Одним з перших приїхав молодий сотрудник з Калинівки зі своєю над міру супокійною жінкою. Побачивши Стецька, промовив живо:

— А, це ви, що так знаменито симулювали, що не вмієте грати в карти! Ходіть, нехай зіб'юся ще раз!

Виняв з кишені карти і вже їх мішав.

— Алеж, Михасю, хоч панові молодому дай супокій! — розважала повільно, цідячи слово по слові, його жінка.

— Алеж, Олюсю, ти не розумієшся на тому! — відповів, наслідуючи її тон і голос.

— Алеж, Михасю!...

— Алеж, Олюсю!...

І старий Левицький приїхав ураз з учителем. Побачивши Стецька, промовив:

— „Коґіто, erґо сум"! Ви казали: *„думаю"*, а то ні, я таки стою за *„мислю"*, ходіть, я вам зараз докажу!

Приїхав і грубенький пан-отець зі Смерековець. Грицько, що був боярином на весіллі, збентежився, побачивши його. Був певний, що він за корову буде його лаяти. Але ні! Пан-отець стиснув сердечно Грицькові руку і промовив, усміхаючись:

— Сердечно дякую! (В голосі пан-отця не було іронії).

— За що? — спитав тихо Грицько.

— За цю корову! Це вам удалося! Знаменито вдалося! Це не був карбункул, ха-ха-ха... В осені купила моя жінка в Цапівці нову корову. Привели її до дому, а слуги пізнали, що це таки наша, та сама, що ви засудили її на смерть! Цеж не був карбункул, а тільки — як я це казав — ланц нагриз. Жид корову вилічив водою і жінка моя знов купила! Але це добре, дуже добре! Від того дня жінка мовчить мені за кожух, що вкрав мені медик і вже мене не вчить. А зачалаб учити, я тільки слово про корову і дома вже святий спокій! — і ще раз стиснув Грицькові руку.

Грицько стояв ні в цих ні в тих. Пан-отець додав по хвилі, усміхаючись:

— Тільки там, на медицині, скажіть, щоб уже ніякий медик не важився прийти до нас; жінка дуже люта.

Приїхав і старий пан-отець Постригач із цілою родиною. Пані-матка, що була взором чесноти на цілий деканат, усміхалася нині ласкаво до Грицька.

— Із сотрудниковою зірвали ми всякі звязки — пояснювала пані-матка Грицькові. — Прошу собі представити, яку депешу вона вислала Ромцеві!...

І батьки Стецька приїхали. І десятки знайомих та сусідів, тіток і стриянок, стриїв та вуйків з цілими родинами. І молодіж — що ні счи-

Повітряна оборона Льондону.

Останні повітряні маневри в Англії виявили цілковиту нездатність повітряної оборони Льондону та інших великих міських центрів. Виявилося, що англійська авіяція не може перешкодити нападові ворожих літаків на Льондон та цілковитому його зруйнуванні. Зовсім природно, що такий вислід викликав велику тривогу серед військових та політичних кругів. З того часу в лябораторіях та на пробних стаціях військового міністерства та адміралітейства розпочалася горячкова діяльність. Тепер англійські газети подають, що ця праця дала добрий вислід і англійське адміралітейство має могутній знаряд війни, який робить Англію неприступною не лише з моря, але також з повітря. Винайдено апарат, який бачить вночі, не зважаючи на темряву та найгустішу мряку. Ці апарати названо „ноктовізорами“ й тепер їх розставлено по цілому англійському побережу. Кожний апарат випускає в простір невидиме інфрачервоне проміння. Це проміння, стрінувши в просторі якийнебудь предмет, наприклад ворожий аероплян, негайно дає реакцію в апараті. За допомогою окремих апаратів зображення літака стає видимим на екрані апарату й це зображення переэлається по радіо на екрани центральних стацій повітряної оборони. Таким чином ворожа повітряна фльота, яка нападала би на Англію, сама в темряві нічого не бачить, але є видимою для англійців. Цим способом англійські літаки, що охороняють побережа, можуть легко знищити цю фльоту.

—o—

Як виглядає свято 1-го травня в ріжних державах Европи.

Як відомо, в Берліні на 1-го травня соціял-демократичний президент поліції заборонив усякі вуличні походи. В Льондоні поліція дозволила ріжним партіям святкувати 1-го травня в ріжних днях, щоби тим способом усунути небезпеку сутичок. Англійські комуністи улаштують на 1-го травня демонстрацію в Гайдпарку. Натомісць партія праці уладжує свою демонстрацію в неділю 5-го травня. Французький міністр внутрішніх справ Тардіє зарядив на першого травня як найгостріше поготівля. В Парижі заборонені всякі вуличні демонстрації. Видано наказ, що поліція має негайно здусити кожну спробу уладити демонстрацію. Поліція зміцнена відділами війська. Так само заборонено 1-травневі демонстрації та збори в Югославії в Загребі.

—o—

Арешти на французькому панцирнику.

У французькому військовому порті Тульоні арештовано багато матросів панцирника „Жіль Мітле“. Ці матроси роздавали своїм товаришам відозви й намовляли їх не допустити до виїзду панцирника до Китаю.

—o—

ського за скликання того зїзду. Отже не покликання д-ра Річинського до вчинків, протилежних канонічним постановам, бож сам митр. Діонізій теж стоїть під закидом неканонічности, і не „клевети на свого архипастиря“ є причиною акту митр. Діонізія. Варшавський митрополит є щонайменше людиною слабого характеру, як не чимсь більше. А до того є він російським патріотом, який за всяку ціну бажав би зберігти над православною церквою супрематію горстки русских. Як довго русскі з їх галицькою відміною не були зорганізовані, митр. Діонізій не хапався таких засобів оборони своїх русотяпських позицій, як церковна анатема. Він проволікав справу українізації церкви, заслонювався всякими перепонами, робив один крок вперед, а два взад, входив в порозуміння з українськими діячами і самим д-ром Річинським, щоби згодом зривати те порозуміння. А тимчасом він шукав опори — то в польському уряді, — то згодом в Русск. Нар. Обедіненії. Скоро тільки русскі й їх галицько-ренегатське відгалуження зорганізувалися і недавно відбули зїзд саме у Володимирі, митр. Діонізій постановив припинити комедію, щоби розпочати безоглядну боротьбу з українізаційним рухом при допомозі анатеми. Та чи ця особиста німста митр. Діонізія принесе користь православній церкві, треба щонайменше сумніватися.

слити, ні списати. Одні добрі знайомі і друзі, інші, як називав їх Стецько, „*фумографи*“, що тільки й дивилися, де з комина куриться і в часі ферій переїздили з весілля на весілля, з празника на празник. І дівчат, дівчат, дівчат! Чорнявок і білявок — як на урожайній ниві маків та блаватів. Щоб доля українського народу була така вродлива, як українські дівчата!

Грицько вів як боярин молоду до шлюбу. Колиж стали танцювати — а танцювали живо та весело. — Грицько кинувся у вир танцю. Стецько танцював також зі своєю молодою жінкою, а як не танцював, то сидів біля неї, розмавляючи, бо щось дуже багацько мали собі сказати. На Грицька звертав Стецько очевидно мало уваги, аж якось над ранком побачив, що він сидів у куті поруч музик і плакав...

— Що тобі, мій друже єдиний? Зробив тобі хто зло?

Грицько нахмарив чоло й відповів:

— Я стратив уже й тебе на завсіди.

— Алеж, Грицьку, не будь дитиною! — відповів Стецько. — Як я був твоїм другом, так ним і залишуся на вве!

— Це так говориться, друже. Серця на двоє не поділиш.

— Алеж Грицьку! На присягу під липою я все памятаю!

— — — — — — — —

...І я на тому весіллі був, мід, пиво, вино, пив. Колиб сказав, що по губі текло, а в роті не було — прогнівив би Бога і старих та молодих господарів. І в роті було і по губі не текло. А що мені Грицько і Стецько про те, як дійшло до того весілля оповіли — оце я розповів я вам точно та докладно.

Але що це? Що це? Що тільки весільні музики перестали грати — заграли військові труби.

— Стецьку, ходім коня сідлати, Україні слави добувати!

— Ходім!

Ужгород, квітень 1927.

Радянська Україна.

Новий провід у центральній комісії для справ українізації.

З радянської преси довідуємося, що Рада Народніх Комісарів УСРР затвердила новий склад центральної комісії для справ українізації радянського апарату. Головою комісії призначений **Затонський,** а його заступником **Порайко.** Перший є народнім комісарем Робітничо-Селянської Інспекції та головою Контрольної Комісії КП(б)У. Другий є комісарем юстиції в уряді УСРР.

Великдень і антирелігійна пропаганда.

Народній Комісаріят Освіти УСРР звернувся до всіх підлеглих собі установ з інструкцією, як використати Великдень для антирелігійної пропаганди в школах. В інструкції говориться про те, що дні релігійних свят мають бути використані в школі для нормального навчання. „Дітей — читаємо в „Комуністі“ — треба охороняти цими днями від можливого негативного впливу батьків(!) та інших осіб, що їх окружають і які ще не позбулися старих традицій святкувати Великдень та інші дні культу“. В дні релігійних свят все учительство має вести нормально педагогічну працю в школі. Накінець радить Народн. Комісаріят Освіти в тій інструкції „провести серед учителів і дітей кампанію за добровільне (слухайте!) відмовлення від відпочинку в релігійні свята“.

„Контрреволюція“ в президії ВУЦВК-ту.

У Маріюпільщині сталася така подія, що місцеві компетентні чинники забрали у багатшого селянина Зандіна 324 вівці та розпродали їх дооколичним селянам. Зандін не міг з тим погодитися і почав „правуватись“. Справа опинилася аж у президії Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету. Президія рішила під проводом свого секретаря Власенка повернути Зандінові забрані вівці, що й проведено в життя. Одначе Зандін не тішився довго вівцями. Бо ось у московській „Правді“, органі ЦК ВКП появляється малий фейлетон пера М. Кольцова п. н.: „ВУЦИК и овцы“, в якому описано ту подію як контрреволюційну. В справу вмішалася найвища на Україні інстанція, а саме Центральна Контрольна Комісія КП(б)У. Вона, познайомившись з фейлетоном Кольцова, „провірила“ справу і признала слушність Кольцову. Головою тієї комісії є В. Затонський. Але мало того, що призна-ла слушність на доручення президії ВУЦВК-ту направити лихо і забрати вівці від Зандіна. Але й на тім не кінець, бо всім учасникам дотичного засідання президії ВУЦВК-ту, отже членам президії, повимірювала кари за прихоровлювання „протекціонізму“ до „кулака“ Зандіна“. Отже якогось Ялі вигнали з посади і поставили під знак запиту його дальшу приналежність до партії, те саме зробили і з Сиротенком. Іншим членам президії ВУЦВК-ту, що брали участь у тому засіданні та приймали рішення, висловлено догану. Догану дістали: Неуронов, Власенко, Поляков, Доронін і Левкович; строгу догану дістали Смірнов, заступник голови маріюпільського Окр. Виконкому і члени маріюпільської експозитури робітничо-селянської інспекції. Накінець Контрольна Комісія партії рішила: „запропонувати окр. роб.-сел. інспекції подати свої пояснення для притягнення винних до відповідальности; прохати прокуратуру республіки негайно розслідувати вчинки бердянської райміліції підчас відбирання овець у селян і винних у брутальному поводженні притягти до карної відповідальности“.

Ось вам і наслідки одного малого фейлетону московської „Правди“ на Україні. Ось зразок „береження“ престіжу місцевої влади та її постанов і рівночасно зразок страху харківських комуністичних ортодоксів перед такою „силою“, як московський фейлетоніст. А щож робилаб Контрольна Комісія тоді, колиб у тій справі забрав слово сам... ну... Сталін, чи Калінін, чи Молотов...

Вся писанка „Рідній Школі!"

Під гомін великодних дзвонів...

Весело гомонять дзвони...

На филях свого могутнього голосу несуть вони Тобі, Український Народе, радісну вістку: Христос Воскрес!

Воскрес Той, що голосив слово правди й любови, що життя своє віддав за добро, щастя й визволення вьсого людства.

Український Народе! В день цього величного Свята, що є памяткою Христової всежертви за людину, прислухайся уважно до цих великодних дзвонів.

Чи поруч радісного настрою, що пронизує Твою душу, не чуєш в їх дзвінкому голосі поклику до праці й чину, до самопожертви іменем народу й Батьківщини? Чи не велять вони Тобі, Українська Громадо, призадуматись над долею Твоєю і над шляхами, що ведуть до Твого Відродження? — Прислухайся уважно — а зрозумієш їх дужий голос, їх символічне значіння.

Шлях до відродження веде через доцільне виховання, науку і просвіту. **Підстави для цього створює „Рідна Школа". Вона взяла під свої опікунчі крила Твою молодь, сталить її характер, гартує її волю та вказує шлях, по якому дійдеш до завітної мети.**

Вона при Твоїм невсипущім труді, Твоїх збірних зусиллях, Твоїй масовій жертвенности кладе міцні підвалини для народнього розвитку й прискорює день Твого Воскресення. Тому в день Великодних Свят не забудь про „Рідну Школу"! Не жалій для Неї труду ні зусиль, ні грошевих датків! Вчини, щоби це Свято, що є традиційним днем Твоєї окремої, всенародної жертвенности на „Рідну Школу", було дійсним показчиком розуміння Твоїх громадських обовязків супроти Неї.

Від обильности Твоїх жертв, від щедрої руки залежить не тільки доля „Рідної Школи", але також і Твого Майбутнього...

Бо помочі від нікого стороннього не жди!

Тому засвідчи ділом, що розумієш вагу поклику воскресних дзвонів.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ":

Ілля Кокоруда, голова. **Теодор Мартинець**, секретар.

ЧЛЕНИ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ:

Бубела Сень, о. Кан. Гриник Василь, Д-р Залужний Осип, Зелений Андрій, о. Прал. Куницький Леонтій, Кузьмович Володимир, о. Прал. Д-р Лятишевський Іван, Мартинюк Григорій, Огроднік Микола, Похмурський Степан, Раковська Софія, Д-р Савчак Юлій, Струтинський Михайло, Терлецький Омелян, Хруцький Сергій, Целевич Володимир Яворський Михайло.

На організаційному фронті.

Бучаччина.

Посол о. прелат **Леонтій Куницький** відбув у місяці квітні ц. р. з рамени Української Парляментарної Репрезентації майже день за днем цілий ряд справоздавчих віч і довірочних нарад у бучацькому повіті. Це все були т. зв. районові віча, це значить, що віче не було тільки для тієї місцевости, у якій було скликане, але також для ряду доокoличних громад. І так посол о. пралат Куницький відбув віче, а відтак довірочну нараду дня 6-го квітня ц. р. в Сороках, дня 7-го квітня в Скоморохах, дня 8-го квітня в Губині, дня 9-го квітня в Язлівци, дня 10-го квітня в Золотому Потоці, дня 11-го в Зубрци, дня 12-го в Переволоці, дня 13-го в Осівцях, дня 14-го в Доброполи, дня 16-го в Ковалівці, 17-го в Монастириськах, дня 18-го в Устю Зеленім, дня 19-го в Красієві, дня 20-го в Ляцькому, тогож дня також у Бобрівниках, дня 21-го в Коропци, дня 23-го в Бариші, дня 24-го в Трибухівцях, дня 25-го в Бучачі. Всюди ухвалювано відповідні резолюції, а також одноголосно повне довіря та подяку Українській Парляментарній Репрезентації за дотеперішню діяльність. — В цих вічах взяло участь понверх 15.000 людей, в довірочних нарадах поверх 1.000.

Рогатинщина.

Дня 25-го квітня ц. р. відбулося справоздавче віче в селі **Фразі,** рогатинського повіту. Мимо злих доріг, прибуло на віче понад 600 громадян і громадянок як з самої Фраги, так і з Підкаменя, Підбіря, Любичі, Ябзуша та Дичок. Звіт з діяльности Української Парляментарної Репрезентації складали сенатор **д-р Корнило Троян** і посол **Степан Кузик,** який порушив також господарські справи. Зібрані на вічу з великим заінтересуванним прислухувалися обом рефератам і ухвалили відтак одноголосно відповідні резолюції в справах земельної та шкільної політики, а також у справах громадського самоврядування. Віче ухвалило одноголосно повне довіря та подяку Українській Парляментарній Репрезентації за її дотеперішню діяльність.

Турчанщина.

Дня 21-го квітня ц. р. відбув від Української Парляментарної Репрезентації посол **Дмитро Великанович** справоздавче віче в **Шумячім,** повіт Турка. На вічу проводив начальник громади Поращич, про якого говорено, що він нібито примушений був пристати до модної тепер декуди „червінсько-руської згоди". Одначе він цьому рішучо заперечив, заявляючи, що ніколи не піде туди, звідки вправді вертається, але вже без чести і чистої совісти. Звіт з діяльности Української Парл. Репрезентації зложив посол Великанович, почім промовляв ще голова Пов. Нар. Комітету Турчанщини д-р Мирон Кондрат, о. радн. Ільницький і численні селяни. По вічу відбулися кооперативні сходини, на яких засновано кооперативу. Як у тім селі, так і в цілій Турчанщині, наше селянство під теперішню хвилю сильно відчуває матеріяльні недостатки, брак паші та готівки.

Золото в Ґольфштромі.

На урочистому засіданні Французької Академії Наук визначний французький природник Жорж Кльод говорив про відому морську течію Гольф-Штром. Як відомо, Гольф-Штром це нібн величезна тепла ріка, що плине з Мексиканської Затоки до берегів Европи. Без того Европа була би покрита ледівцями.

Один з найближчих співробітників Жоржа Кльода, Ідрак, вичислив, що в грудні минулого року Гольф-Штром ніс 50 кубічних кільометрів води на мінуту, а в січні цього року 90 куб. кільометрів. Жорж Кльод навів ці цифри і сказав: „Треба знати, що в кубічному метрі води є на 10 сантімів золота і коли зробити обрахунок, то вийде, що Гольф-Штром у свої найбідніші дні несе мимо нас на 4 міліярди франків золота на годину".

Такі велитенські богатства несе рік річно в собі Гольф-Штром. Та якби колись наука винайшла дешевий спосіб добувати золото з води, воно стратило би свою вартість.

Меморіял у справі українських і білоруських меншостей.

Англійський полковник Мальон зложив комісії трьох для справ меншостей меморіял у справі українських і білоруських меншостей в Польщі. Він обвинувачує польські власти в переслідуванні цих меншостей.

—o—

Після німецьких демонстрацій.

У Катовицях відбулося 30. квітня протестаційне віче з приводу демонстрації німців проти виступу польської опери в Ополі. Воєводі вручили резолюції. Також віче уладила в Варшаві акад. молодь. До німецького посольства поліція маніфестантів не допустила.

Катовицький кореспондент „Фос. Цтг." пише, що події в Ополі дуже скоро принесли для нім. меншости у польськім Гор. Шлеську прикрі наслідки. Організаторам нім. театральних вечорів заборонили аж до відклику виступати в будинку катовицького театру. Бюра і касу міського театру актори замкнули, а німецькі шильди замалювали. Німецький театр у Катовицях і Корол. Гуті, — пише кореспондент — який в обох містах грає двічи на тиждень, дуже загрожений. Треба побоюватися, що будинків цих не відступатимуть на німецькі представлення. Про дальшу виплату субвенції нема й мови.

Представник Польщі при мішаній комісії Сахоцький запротестував у голови комісії Кальондера проти подій в Ополі. Кальондер обіцяв після порозуміння з німецькими властями повести слідство. У вівторок приїхав у Варшаву польський консуль у Байтені і здав звіт із подій в Ополі мін. Залеському та польському послові в Берліні Кнолеві, який був у Варшаві. В середу Кноль виїхав до Берліна.

—o—

Троцький хоче осісти в Італії.

Троцький старався за посередництвом французьких приятелів дістати дозвіл на побут в Італії. Італійський уряд заявляє, що дасть йому евент. візу, але не може йому дати ґарантії щодо особистої безпеки. Ґоркий відмовився інтервеніювати в цій справі.

—o—

Злучені Держави не визнають СРСР.

З Вашинґтону повідомляють, що Гуверів уряд не думає змінювати своєї дотеперішньої політики у відношенні до СРСР і СРСР остане й надалі не визнаний з боку Зл. Держав. Секретар Сімпсон у листі до віцепрезидента американської федерації праці каже, що уряд не плянує ніяких змін своєї політики в справі визнання СРСР. Урядові кола бачать у цьому листі потвердження наміру президента Гувера не визнавати СРСР.

—o—

Новий австрійський уряд.

Склад нового австрійського уряду представлятиметься так: канцлер і міністр закорд. справ Штрерувіц, віцеканцлер Шумі, скарб д-р Мітельберґер, освіта проф. Чермак, судівництво Сляма, торговля та комунікація д-р Шурф, хліборобство Федермаєр, сусп. опіка д-р Рош, військові справи Ваґоан. Головну комісію австрійського парляменту скликали на четвер.

—o—

Політичне вбивство.

У Люксембурзі італійський горожанин Асканіо Джока вбив із револьверу керовника канцелярії італійського посольства Ал:фонса Арену, коли цей відмовився дати йому папери.

—o—

Льойд Джордж проти Мекдональда.

Льойд Джордж у промові заявився рішучо проти кабінету, якого премієром був би Мекдональд. Льойд Джордж вказав на сумний досвід, який зробили в Англії з першим соціялістичним кабінетом. Це булоб просто невідповідальне з Болдуінового боку, колиб радив королеві, аби поручив Мекдональдові утворити новий кабінет по виборах. Льойд Джордж каже, що соціялісти не здобудуть при виборах абсолютної більшости, зате абсолютну більшість матимуть консерватисти з лібералами.

—o—

Виселення чужинців із Парижа.

Наслідком зарядження, якого метою було не допустити до маніфестацій в дні 1. травня, паризька поліція арештувала кількадесять чужинців, із яких 26 негайно виселили. Між виселеними є визначний член московського інтернаціоналу Безпалов.

НОВИНКИ

— **Комірне на травень** залишається те саме, що минулогое місяця.

— **Чи сільські палії?** У Підбірцях біля Львова 30. м. м. в 2. год. вранці вибухла пожежа на приходстві. Є всі познаки, що вона повстала з підпалу, бо стайні горіли одночасно з двох протилежних боків. Місцевий парох о. Петро Пиляпець має шкоди понад 50.000 зол., бо весь його інвентар, живий і мертвий, згорів до тла.

— **Вчителі в ролі вічевиків.** Львівська шкільна кураторія наказала цього року всім учителям польської мови та літератури зголоситись до Комітету свята 3-го травня і віддатись до його диспозиції. Ці вчителі мають підчас маніфестаційного походу через місто в ріжних місцях виголошувати короткі промови на тему конституції 3-го травня. Деякі з них, що досі не виступали ще ніколи як промовці, чіхаються від треми як це виглядатиме їхній виступ у ролі вічевих промовців під голим небом і тисячною юрбою.

— **За образу державного прапора.** Окружний карний суд засудив учора Михайла Мерцалу з Бартатова (Городок Яг.) за те, що він зневажив польський державний прапор у 10-ліття польської держави. Він здер прапор з народньої школи і пірвав його. За це дістав 3 тижні гострого арешту.

— **Сільські трагедії.** У Прядильниці (Добромиль) селянин С. Мицуга підчас сварки застрілив свою швагрову Немчикову і смертельно пострілив її мужа. — В Угерцях Незабит. (Городок Яг.) вбили Миколу Бецка і смертельно ранили Василя Дячика.

— **Неясна родинна трагедія.** На Замарстинові у Львові трапилась небувала трагедія в рідні міського акцизника А. Гаврота. Коли Гаврота не було в хаті, його 62-літня жінка підрізала кухонним ножем горло 8-літній прибраній донці. Гавроти взяли цю дівчинку 6 літ тому на виховання від одної жидівки-вихрестки, що дарувала їм свою незаконну дитину, виїхавши на чужину. Гавротова пробувала покінчити самогубством, випивши денатурат. Слідство не встигло досі розяснити мотивів цього подвійного вбивства.

— **1-го травня в Берліні.** Управа соціялістичної німецької партії оголосила, що дня 1-го вільні від праці на залізницях, у трамваях і автобусах лише ті, що є вільні, згідно зі службовим регуляміном.

— **Нема аматорів.** У Варшаві виставили на ліцитації 8 літаків товариства „Аерольоту". Виклична ціна була 350.000 зол. Ліцитації не перевели, бо літаків ніхто не хотів купити.

— **Катастрофи без кінця.** В аргентинській провінції Мендеза повторився двічі сильний землетрус; у місті Пуетра Де Інка багато домів знищених. — Між Краковом і Дзедзіцами ударились два вантажні поїзди; 13 вагонів з худобою розбитих. — У редакції італ. денника „Уніоне" в Торіно бомба знищила льокаль. — Між Бінґен і Кобленц поїзд наїхав на вантажне авто з актами польського консуляту і розторощив його, вбивши шофера. — В Альзації горять ліси між двома долинами Тан і Ґебвайлер на просторі 10 км.; є загроза, що згорять деякі села. — Це тільки одна частина звісток про нещастя за один день, що прийшли з ріжних кінців світа.

— **Ріжні вістки.** У Парижі заборонив уряд святкувати 1. травня демонстраціями. — Комісаріят народнього господарства в Москві видав наказ, щоби ощадити вживання паперу на 20 проц. — У селі Оляншики біля Вильни парубки заснували собі фабрику монет на 50 сот. — У Білгороді помер один із найвизначніших сербських полководців Степан Степановіч. — Один із провідників бельгійських соціялістів Дефуіссо по причині неврастенії втопився; мав 76 літ. — У Ромунії на шляху Букарешт-Кронштадт і Букарешт-Галац покрали всі телефонні дроти. — У міжнародніх кінних перегонах у Ніцці останнього дня здобула перше місце італійська дружина. — У західній частині Гонан (Китай) китайці вбили трьох католицьких священиків. — Англійська палата льордів приняла проект закону, який ставить 16 літ як мінімальний вік для подружа. — У нім. містечку Тури бурмистром вибрали комуністку Рубенкову трьома голосами проти 32-ох, що „стримались від голосування".

— **Чудеса техніки.** Берлінське товариство телевізії приготовило новий модель апарату бачення на віддаль, скажім „далекогляду", заки найдемо краще на це слово. Цей апарат дає змогу не тільки приймати ворушкі образи і їх пересилати, а що найважніше: бачити безпосередно живі особи на віддаль.

— **Князь Юсупов знову в пресі.** В околицях Парижа на замку Ле Лік „домашні" зорганізували змову на життя власника цього маєтку графа Ляренті. Графові влили до кави отруту белладони. Арештований льокай графа заявив, що тут винен льокай князя Юсупова, вбийника Распутіна. Князь Юсупов є посвоячений з графом Ляренті через подружа. Княжна Юсупова, переслухана в цій справі, заявляє зі свого боку, що її льокай належить до доброї російської рідні і що підозріння щодо його злочину зовсім безпідставні. Слідство в цій справі добуває наверх ріжні неприємні подробиці, як напр. факт, що граф Ляренті мав у себе якогось еспанця з гіпнотичною здібністю, з яким жив гомосексуально. Ґрафиня Ляренті-Демідова зізнала, що недавно пробували отруїти так само князя Юсупова. На всякий випадок убийники Распутіна мачали тут пальці в якійсь новій змові, цим разом без політичного підкладу.

— **Ображені летуни.** Два летуни, що врятувались з літака „Південного Хреста" капітан Кінґсфорд Сміт і Ульм звернулись зі скаргою в суд проти ґазети „Сідней Дейлі Ґвардіян", домагаючись відшкодування 20.000 фунт. шт. за знеславлення їхнього імени. Цей часопис написав, що дуже дивним є факт, як ці два летуни могли осісти на мочарах на 30—50 км. від „пристані Джордж" і що все їхне нещастя є звич. комедією. Летуни стверджують, що вони охляли у своїм леті від спеки і з недостачі харчів.

— **За честь спортсмена.** Цими днями Льондон стежив нетерпляче за процесом, як тільки може стежити народ спортсменів. Визначний англійський боксер Лен Гарвей подав у суд спортовий фаховий журнал „Боксування, перегони і копаний мяч" за образу чести. Цей журнал у справозданні зі змагань Гарвея з французом Ленґань натякнув, що оборона Гарвея подобала на гру кота з мишкою, себто, що Гарвей боронився тільки про око людське і не наступав на противника як слід. Фахові читачі могли зрозуміти, що журнал робить Гарвеєві докір у підкупстві. Суд, що розбирав цю справу перемінився в справжню боксерську арену. Судді, адвокати і свідки сипали як з рукава технічними термінами. Переслухували як знавців відомих боксерів Уельса і Блюмфільда, які ствердили, що Гарвей боронився чесно. В один мент Гарвей запропонував адвокатові журналу „Боксування" пробну лекцію боксу в суді. До цього не прийшло, але журнал, якому суд признав добру віру, мусів заплатити боксерові 100 фунтів відшкодування.

— **Театри проти податкових тягарів.** Франція належить до тих нещасливих країн, де ні кіно, ні карти, ні ресторани не вбили досі театру. Театри є там повні, вічно розпродані. З цього хоче скористати державний скарб і накладає на них щораз більші податки. Недавно прийшла знову така підвишка. Тоді директори театрів не видержали. Вони зорганізували свій зїзд. Не в Парижі, де нервова атмосфера впливає погано на наради, а в Ніцці, де тепер квітне найкраща південна весна. І там рішили: коли уряд не змінить свого розпорядку, вони зорганізують страйк — зачинять театри. Для парижан, що заповнюють щовечора 70 театрів, це страшна погроза. За власниками театрів стоять тисячі артистів, сотні авторів, міліони глядачів, спрагнених що вечора сцени. Цікаво, що німецька преса, яка зупиняється на цій новинці, додає від себе увагу, що директори німецьких театрів також повинні би подумати про таку самооборону, тимбільше, що в Німеччині театри переживають велику фінансову крізу.

— **„Модернізація" арабів.** З Парижа вернувся після хореографічних студій на батьківщину араб Наум Азар, який видав арабською мовою першу книжку про модерні танці. Книжка ця має незвичайний успіх. Араби вже від якогось часу почали проявляти зацікавлення новими танцями, а що їхні обрядові танці нагадують подекуди крутіж божевільних, то перехід до модерних вихилясів є для них легкий.

Дописи.

СТРИЙ. (Вистава Винниченкового „Натуся"). Дня 18. квітня ц. р. відбулася в Стрию, в салі „Народнього Дому", силами місцевого драматичного гуртка, вистава 4-актової драми В. Винниченка „Натусь". Не зважаючи на тяжкі по своєму психольогічному змісту місця цієї драми, аматори стрийського гуртка, під умілим режісерством проф. Б. Солтиса, цілком вірно й тонко передали всі психольогічні нюанси, цілий той комплекс тяжких психічних переживань, якими відзначається ця драма. Підкреслюючи безсумнівний успіх цього молодого аматорського гуртка, бажаємо йому й надалі подібних удатних виступів і повної салі, тимбільше, що частину доходу зі своїх вистав гурток віддає на „Рідну Школу" й інші культурно-освітні цілі. Аматори мають на увазі у святочному тижні відвідати Дрогобич і Борислав. Сподіємося, що дрогобицька й бориславська публика охоче підтримає наше молоде мистецтво й належно оцінить гру молодих аматорів-артистів.

Стриянин.

З судової салі.

Політичний процес проти 31 селян з Тернопільщини.

В понеділок 29. квітня ц. р. пополудні промовляли далі ще такі оборонці: д-р Ляндав, д-р Прислопський і д-р Гонінґвіль. Всі три оборонці присвятили найбільше уваги в своїх промовах основній аналізі зізнань головного свідка Юркова, вказуючи при тому на яркі суперечности в його зізнаннях. Це дуже цікаво казав д-р Гонінґвіль, що св. Юрків з математичною точністю і докладністю навіть на секунди оповідав подрібно про працю кожного з обвинувачених в орґанізації з 1925 р., а плутався і не міг дати ясної відповіди, коли то його переслухав слідчий суддя в Тернополі. А його переслухувано в Тернополі недавно, бо при кінці 1928 р. Далі оборонці виказували невинність своїх клієнтів і збивали тези акту обвинувачення.

На тому перервано розправу до вівтірка.

У вівторок 30. квітня ц. р. продовжувано розправу далі.

На початку розправи забрав слово предс. Анґельський і обговорив у своїм резюмі основно доказовий матеріял проти обвинувачених піддержуючи на його основі тези акту обвинувачення. Після того по тригодинній нараді присяглих суддів відчитав їх провідник вердикт, яким потверджено вину десятьох обвинувачених по думці §§ 61. і 65 з к. з., а що до інших обвинувачених заперечено їх вину.

Тоді прокуратор попросив трибунал покарати тих десятьох обвинувачених по думці §§ 61 і 65 к. з. з приноровленням відповідних лагодячих обставин.

Оборонці: д-р Аксер, д-р Айнанґлер, д-р Давидяк і д-р Гонінґвіль просили приноровити супроти їх клієнтів не лише відповідні лагодячі обставини, але також амнестійний закон з 1928 року.

Присуд.

Предс. Анґельський по трьохгодинній нараді трибуналу відчитав присуд, на основі якого засуджено обвинувачених: 1) Степана Цивінського по думці § 61 к. зк. на 2 і пів року тяжкої тюрми, загостреної що кварталу твердим ложем, 2) Дмитра Цивінського також по думці § 61 к. з. на півтора року тяжкої тюрми. Знова обвинувачених: 3) Авраама Собельсона фальзе Галічера на півтора року тяжкої тюрми, 4) Анну Цивінську на 1 рік тяжкої тюрми, 5) Юрка Строновича, 6) Луку Бица, 7) Степана Зазулю, 8) Осипа Замкового, 9) Степана Боднаря і 10) Гната Пйоруна по 15 місяців тяжкої тюрми, а всіх вісьмох по думці § 65 ц к. з. Всім десятьом засудженим почислено слідчий арешт і приноровлено до них частинно амнестію. Тому засуджені будуть ще сидіти в тюрмі, деякі по 3 місяці, а Степан Цивінський аж 6 місяців.

Засуджені застерегли собі відклик від присуду по нараді з обороною.

Всіх інших обвинувачених, себто 21 осіб, увільнено від вини і кари. Їх випущено на волю.

Нові книжки й журнали.

Д-р Кость Левицький: **Історія визвольних змагань галицьких українців з часу світової війни 1914—1918 р.** З ілюстраціями на підставі споминів і документів. Перша частина. Львів, 1929 р. Накладом власним. Стор. 285+III. Форм. 8°. Зміст: Вступні уваги; На новий шлях; Перший період (з початку світової війни до кінця 1914 р.); Другий період (орґанізація і пропаґанда в першій половині 1915 р.); Третій період (Побіда осередних держав і дальші події в 1915 р.); Додаток (Голос української Волині).

Іванна Блажкевич: **Пушистий король.** „Діточа Бібліотека", книжечка ч. 83. Накладом видавництва „Світ Дитини", Львів. 1929. Стор. 78. Форм. 16°.

Зі спортового життя.

„Україна“ в змаганнях за мистецтво А-кляси.

В пятницю 3. ц. м. львівська „Україна“ зачинає змагання за мистецтво А-кляси в Станиславові проти тамошньої жидівської дружини „Гакоаг“. Спортові справоздавці львівської преси всі без вимку заповідають, що в цьому сезоні „Україна“ повинна би відіграти в цих змаганнях передову ролю, бо вона тепер не тільки в добрій формі, але й має кількох вишколених, досвідчених і талановитих грачів. Бажаючи від себе українській дружині якнайкращих успіхів на зеленій мураві, хочемо звернути увагу проводові „України“, який так багато вкладу й енергії посвячує своїй І. дружині, щоб він конче оглянувся за добрим воротарем і, можливо, одним крилом. Те, що показав Ревера в змаганнях з „Чорними“ (мав у своїх руках і пустив у власні ворота 4 голі!), не кваліфікує його ніяк на воротаря „України“. Це було просто компромітуюче. А що Труш такий самий непевний, як і Ревера, то українська репрезентаційна одинацятка мусить дістати конче в найкоротшому часі певного й випробованого воротаря. Інакше може піти на марне тяжка праця цілої дружини! Потрібна на нашу думку також зміна на місце Терлецького, який в останньому часі (може тільки хвилево?) видимо підупав. А цілій дружині побажатиб більше витрималости, сили і твердости, аби не повторялося більше питоме „Україні“ явище, що вона в другій половині гри не витримує темпа, ослабає і — програє. Аби перемогти, треба не тільки знання, але й запалу і спокійних нервів, а передовсім витревалости і твердої гри до останньої секунди!

Біг навпростець У. С. С. К.

В неділю 28-го м. м. улаштував Український Студентський Спортовий Клюб біг навпростець. Крім членів Клюбу в бігу брали участь члени львівського „Лугу“. Зголошених було 15 учасників, стартувало 10. Траса була 3.5 км. довга. Побідив Е. Жарський в дуже доброму часі 12 мін. 45 сек. Другий прибіг до мети Макогон (13.02), третій Рак II. (УССК), четвертий Гладків („Луг“).

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Четвер 2-го, г. 7·30 веч. „Кавалерія Рустікана“ і „Паяци“, виступ Корсель-Коркеса і З. Дольницького.

Пятниця 3-го, г. 3·00 попол. „Галька“, опера Монюшка.

Пятниця 3-го, г. 7·30 веч. „Твардовський на Кремінках“, штука Камінського.

Кіна.

„Апольо“: „Наші за кордоном“.
„Кольосеум“: „Ексцентричний добродій“ (з Фейрбенксом).
„Лев“: „Любов Козака“ (Льва Толстого“.
„Марусенька“: „Цілую твою ручку, мадам“.
„Оаза“: „Пан Тадей“.
„Палас“: „Крапка над і“.
„Пан“: „Останній монарх“.
„Фатаморгана“: „Мадярська рапсодія“.
„Химера“: „Більше віж кохання“ (з Кор. Гріфіт).

Програма радіо.

Четвер 2-го.

Льондон (358). 19·45. Фортепян. 20·00 Концерт орхестри.
Париж (1744). 20·30 „Фавст“.
Берлін (475,4). 17·00. Концерт. 21·30 Мандоліністи.
Мюнхен (536.7). 21·10. Концерт Пфіцнера.
Давентрі 482,3) 22·15. Смичкова орхестра.
Лянгенберг (462,2). 19·30. „Лицар срібної рожі“ Штравса.
Відень (519,9) 20·00 Концерт з „Концертгавзу“.
Будапешт (545). 22·25. Військова орхестра.
Мілано (504,2) 20·30 „Богема“ Пуччінія.
Прага (343,2). 20·15. Весняний концерт.
Москва (825). 18.30 Опера.
Харків (1680) 16·30 Музична академія. Етнографічний концерт.
Ковно (2000). 19·35. Вечірня програма.
Варшава (1395,1). 20·00. Вечірний концерт. 23·00. Орхестра.
Краків (314·1) 23·00 Музика з ресторану.

Пятниця 3-го.

Льондон (358). 20·00 Секстет. 23·00 Музика до танців.
Париж (1744). 15·45 Концерт. 20·35 Симфонічний концерт.
Берлін (475,4). 20·05 Фільгармонії.
Відень (519,9) 17·25 Концерт. 20·00. Веселий старовіденський вечір.
Лянгенберг (462,2) 21·00 Німецька симфонія.
Давентрі (482,3) 20·00. „Сумерк богів“ Вагнера.
Мілано (504,2) 20·30. Симфонічний концерт.
Рим (443,8) 20·45. „Катя танцюристка“, оперетка Джільбера
Будапешт (545). 20·10. Циганська музика.
Прага (343,2) 16·25. Квартет.
Ленінград (1000). 19·00 Концерт молодих музик.
Москва (1442,3). 16·00. Етнографічний концерт.
Харків (1680). 19·00. Концерт; музика національних меншостей.
Варшава (1395,1) 20·15. Фільгармонія.
Братіслава (277,8) 19·25. „Власник кузні“ Белл.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
в Архикатедральній Церкві св. Юра в Страстний Тиждень і Світлий Празник Воскресения Христового.

Дня 2. мая н. р. — Великий Четвер.
год. 6 р. Утреня
„ ½9 р. Торжественна Архієрейська Служба Божа Василія Вел. з Вечірнею — получена з освяченням Антимінсів, св. Мира і умиттям ніг.
год. 6 веч. Страсти.
Дня 3. мая — Велика Пятниця.
год. 9 р. Царскі Часи
„ 11 п. пол. Вечірня і винесення Плащаниці
„ 5 поп. Псальми
„ 6 веч. Єрусалимська Утреня
Дня 4. мая — Велика Субота.
год. 9 р. Служба Божа Василія Вел. з Вечірнею
„ ½5 поп. Надгробне
„ 6 веч. Воскресна Утреня.
Дня 5. мая Св. Празник Воскресения Христового
год. 6 р. Читана Служба Божа — Проповідь
„ 9 р. Архієрейська Служба Божа
„ 5 поп. Вечірня.
Дня 6. мая — Св. Понеділок — Празник Храм. св. Юра
год. 6 р. Утреня
„ 10 р. Архієрейська Служба Божа
„ 5 поп. Вечірня і Майське Богослуження.
Дня 7. мая — Св. Второк — порядок як звичайно. 1—1

Кружок „Рідної Школи“ в Дроготичі улаштує від дня 15. мая до 26. червня підготовчий курс до І. гімназійної кляси. Наука пополуднева, безплатна. — Зголошення в гімназії, вул. Івана ч. 22. — **Старшина Кружка.**
1895 3—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

МОДНІ бранзолетки, також іншу біжутерію поручає дешево Домбровскі-Розважевскі, Львів (Готель Жоржа), Тел. 67—99. 1366 42-?

КОСІВ, за Коломиєю, пенсіонат п. Лукашевської поручає покої сонішні з первоpядним удержанням, ціни уміркованні. 1877 4-20

НАЙНОВІШІ останні креації для паній „Sp rive“, „LA SVELTE“, „Type Officer“. Магазин паризьких горсетів „Малгожата“, вул. Баторія ч. 31. II. пов. 1926 1—3

ДІВЧИНА років 20, сирота зі священичої родини, пошукує будьякого заняття (помочі в господарстві, виховання дітей), найрадше при священичій родині. — Зголошення до Безплатного Бюра Посередництва Праці, Львів, вул. Коперника ч. 2а, II. пов. 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Рентґенольоґ
д-р Людвика Ляндес-Ляйнерова
у Львові, вул. 3-го Мая 7.
1910 **повернула.** 1—2

Спец. скірн. не ср. недуг і косметики
Д-р РОМАН ДОЛЬНИЦЬКИЙ
орд. від 3—6, вул. ГЛУБОКА, ч. 10 партер. — Кварцева лямпа, Діятермія.
1937 1—2

Дентист Яків Насс
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.
Скріплювання хитаючихся зубів пльомбування й виймання зубів без болю. Штучні зуби в каучуку і золоті після найновішої системи. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. Урядовцям і студентам значна знижка. Тел. 65-73.
1870 5—5

Осторожно з вовною... Вовняні одяги прати так само осторожно як шовк...

Забезпечується їх мягкість, якщо уживається нового рода мила, яке не корчить вовни

ВОВНУ під ріжними постатями, як светери, шалі, вовняні панчохи, трикотові і вовняні сорочки, конечні при зимових спортах, а також кашмірові пижами в пастелевих барвах, треба прати так само обережно, а може навіть й ще більше обережно, як долікатне шовкове білля. Одно одиноке зіткнення з кипячою водою, нищить раз на все річі цего рода, — одно одиноке необачне прання робить вовну шорсткою і твердою, яка також корчиться... Тільки нова система прання в Lux-і є раціональною і певною . . . бо мягкість і пушистість вовни можна заховати до кінця і по незчислених праннях . . . . Тільки Lux, усуваючи бруд цілком, не спричинює корчення вовни. Під ніяким зглядом не вільно уживати горячої води. Вовняні річи прати тільки в Lux-і, а успіхи будуть подиву гідні.

ПРІБКА ДАРОМ
КУПОН До фірми „Lux“ Акційної Спілки, Поштова Скринка 479, Головна Пошта Варшава. — Прошу о безплатну висилку пробної пачки Lux, що вистане на пробне прання.
Імя і назвисько . . . .
Адреса . . . .
Л. 84 А. (Проситься виразно писати.)

L. P. 84-1.

Спеціаліст недуг легінів, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
Львів, Городецька 46.
432 Пересвітлення Рентґеном. 2—24

8 зол **ПЕРСТЕНЕЦЬ** 8 зол
з 14-карат. золота з рубіном тільки у
Б. ГРИНБЕРҐ, Сикстуська 4 Т. 59-22

До Впов. П. Т. Публики!
Повідомляю, що я розвязав Спілку з фірмою Р. Табак і С-ка у Львові вул. Личаківська ч. 8. і розпочинаю оказійну продаж конфекції мужеської і жіночої по небувало низьких цінах, щоби здобути нову П. Т. Клієнтелю і задержати давнішу.
МАҐАЗИН ЖІНОЧОЇ І МУЖЕСЬКОЇ КОНФЕКЦІЇ
під фірмою
Озія Шапіра
Личаківська 10. Львів Тел. 74-52 Личаківська 10.
Кредит до 6 місяців. — Догідні услівя сплати.
1925

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха**, Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою — Старомодні дамскі годинники переробляємо на ручні.
3 6 160-7

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10